

Motion om fler tätortsnära betesdjur

Motion av Jonas Naddebo (C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Jonas Naddebo (C) har väckt en motion i kommunfullmäktige där han framför att Stockholms stad borde satsa på och prioritera att införa fler tätortsnära betesdjur som skötselmetod och ekosystemtjänst samt att betesdjur är ett viktigt kulturmiljöinslag. I motionen föreslås kommunfullmäktige att besluta om att ge kommunstyrelsen och berörda nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att införa fler tätortsnära betesdjur som ekosystemtjänst i staden till exempel i Bällsta gård, Grimstafältet, Järvafältet och Kräppladiket.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avstår från att yttra sig. LRF har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt med betesdjur som skötselmetod och konstaterar att arbete med att införa tätortsnära bete pågår i stadsdelarna. Förslaget ligger i linje med det redan pågående arbetet i Handlingsplan för biologisk mångfald, de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen och i naturreservatens skötselplaner. Stadsledningskontoret bedömer att motionen inte föranleder ytterligare åtgärder.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser positivt på att naturbete införs på fler platser i staden. Det är förenligt med Stockholms stads handlingsplan för biologisk mångfald och utpekade åtgärder i stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF).

Trafiknämnden instämmer i att den biologiska mångfalden är av stor betydelse och en viktig fråga för staden att arbeta med. I stadens budget för 2024 finns uppdrag om att utreda en modell för att stärka de ekologiska värdena och den biologiska mångfalden i staden som helhet.

Bromma stadsdelsnämnd ser positivt på betesdjur som skötselmetod och ekosystemtjänst och arbetar med att införa detta i Kyrksjölötens naturreservat.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är positiv till fler tätortsnära betesdjur. Under säsong har förvaltningen betande djur på olika platser, bland annat i Rågsveds naturreservat. En utökning av betesdjur skulle kräva omprioriteringar i budgeten eller en särskild satsning/budgetpost. Kostnaden för fler betesdjur kan inte förväntas rymmas inom stadsdelsnämndernas ordinarie driftsbudget.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att det är ett positivt förslag, men att föreslagen plats inte är rätt. För att garantera djurens säkerhet behöver platsen väljas med stor omsorg. På sikt föredrar nämnden en utveckling med tätortsnära betesdjur inom naturområdet Lövsta-Kyrkhamn.

Järva stadsdelsnämnd ställer sig positiv till motionen förutsatt att lämplig samarbetspartner för djurhållning kan hittas och därtill lämpliga områden där djuren kan hållas på ett säkert sätt.

Skärholmens stadsdelsnämnd införde betesdjur i en hage vid Sättrastrandsbadet i Sättraskogens naturreservat 2020. Utfallet har varit positivt för den biologiska mångfalden och har även blivit mycket uppskattat av medborgarna i stadsdelen. Det är viktigt att välja plats för betesmarkerna med hänsyn till biologisk mångfald, men också ur säkerhetsperspektiv för att förhindra stöld eller vandalism mot djuren, såsom begränsat antal bilvägar fram till hagen.

Föredragande borgarrådets synpunkter

En stor del av Stockholms stora charm ligger i närheten till naturen. Det är inte många storstäder där man kan bada mitt i stan eller gå milslånga skogspromenader direkt utanför innerstadens tullar. Jag delar motionärens åsikt att den biologiska mångfalden är en av vår tids ödesfrågor. Bete gynnar den biologiska mångfalden samtidigt som djuren är ett mycket uppskattat inslag i den tätortsnära naturmiljön.

Därför har flera stadsdelar redan betesdjur, bland annat på flera av de områden som föreslås i motionen, och det finns ett intresse i stadsdelarna för bete på fler platser. Arbetet som motionären föreslår pågår alltså redan, vilket är glädjande. Det är i linje med Stockholms stads handlingsplan för biologisk mångfald och det är även en skötselmetod som rekommenderas i de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald (SÅF:arna) och i naturreservatens skötselplaner.

I sammanhanget vill jag betona vikten av att bedriva en god djuromsorg. Betesdjur kräver daglig tillsyn. Att ha betande djur i staden bygger på att förvaltningar kan samverka med någon part som står för djurhållning och tillsyn.

Bilaga

Motion om fler tätortsnära betesdjur, dnr KS 2024/488-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 30 oktober 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Centerpartiet ser positivt på att föredragande borgarråd och förvaltningar delar vår syn på att naturbete införs på fler platser i staden. Att införa fler tätortsnära betesdjur i Stockholm gynnar den biologiska mångfalden samtidigt som det skapar uppskattade naturmiljöer för stadens invånare. Erfarenheter från befintliga betesmarker visar på flera miljömässiga och sociala fördelar, och genom att utöka och förbättra dessa områden kan staden ytterligare stärka sin position som en hållbar och naturvänlig urban miljö.

Centerpartiet ser, utifrån föredragande borgarråds svar, fram emot att se staden i ännu större utsträckning gå från ord till handling och att vi inom kort kommer att kunna se många fler betesdjur runt om i staden.

Ärendet

I motionen framförs att Stockholms stad borde satsa på och prioritera att införa fler tätortsnära betesdjur som skötselmetod och ekosystemtjänst samt att betesdjur är ett viktigt kulturmiljöinslag. I motionen föreslås kommunfullmäktige att besluta om att ge kommunstyrelsen och berörda nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att införa fler tätortsnära betesdjur som ekosystemtjänst i staden i till exempel Bällsta gård, Grimstafältet, Järvafältet och Kräppladiket.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingsby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd, LRF och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avstår från att yttra sig. LRF har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	5
Trafiknämnden	7
Bromma stadsdelsnämnd.....	8
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	8
Hässelby-Vällingsby stadsdelsnämnd.....	9
Järva stadsdelsnämnd	10
Skärholmens stadsdelsnämnd	11
Reservationer m.m.	13

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på att betesdjur används i skötseln. Bete gynnar den biologiska mångfalden samtidigt som djuren är ett mycket uppskattat inslag i den tätortsnära naturmiljön. Bete som skötselmetod är förenligt med Stockholms stads handlingsplan för biologisk mångfald. Det är även en skötselmetod som rekommenderas i de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald (SÅF:arna) och i naturreservatens skötselplaner. Det finns ett intresse för bete på flera stadsdelsförvaltningar.

De områden som är lämpliga för tätortsnära bete behöver ha förutsättningar för att bedriva en god djuromsorg. Betesdjur kräver daglig tillsyn. Betesdjur i staden bygger på att staden kan samverka med någon part som står för djurhållning och tillsyn, till exempel lantbrukare eller 4H-gårdar. Flera stadsdelar har idag sådana samarbeten, bland annat på flera av de områden som föreslås i motionen, till exempel i Järvafältets kulturresevat och Kräppladiket i Rågsveds naturresevat. Andra områden där bete används som skötselmetod är Råby Gärde, Högdalstoppen, Kyrksjölötens naturresevat, Akalla by, Sjöängen i Älvsjö, Sättrastrandsbadet i Sättraskogen, vid Mälärhöjdsbadet, vid Listudden, Orhems gård och Ekudden i Flatens naturresevat, Ältasjön och bete förbereds vid Lilla Sickla gård i Nackareservatet.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt med betesdjur som skötselmetod och konstaterar att arbete med att införa tätortsnära bete redan pågår i stadsdelarna. Förslaget i motionen ligger i linje med det redan pågående arbetet i Handlingsplan för biologisk mångfald, de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen och i naturresevatens skötselplaner. Stadsledningskontoret bedömer att motionen inte föranleder ytterligare åtgärder.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om fler tätortsnära betesdjur av Jonas Naddebo (C) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2024 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Ashna Ibrahim (C), se Reservationer m.m.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms skogar har på många håll höga naturvärden i ett nationellt perspektiv. Bete förekom historiskt på i stort sett all mark som inte var bebyggd eller kunde odlas och skogen var mycket glesare än idag. Ljuskrävande arter som gynnades av betet finns kvar både i tall- och ekmiljöer.

Miljöförvaltningen ser positivt på att naturbete införs på fler platser i staden. Det är förenligt med Stockholms stads handlingsplan för biologisk mångfald och utpekade åtgärder i stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF).

Erfarenheterna är i huvudsak positiva från de platser i staden som betas idag och det finns ett intresse för frågan på flera stadsdelsförvaltningar. Ett anpassat bete i ängs-, hagmark och skogsmark gynnar den biologiska mångfalden samtidigt som djuren är ett mycket uppskattat inslag i den tätortsnära naturmiljön.

Miljöförvaltningen ser gärna att staden utreder förutsättningarna för anläggning och drift av betesmarker både i och utanför natur- och kulturresevatnen. Några av de frågeställningar som skulle behöva utredas är om en samordning mellan stadsdelsförvaltningarna skulle kunna förbättra möjligheterna att erbjuda djurhållare tillräckligt mycket bete för hela säsongen samt om kostnader för till exempel tillsynen av djuren skulle kunna hållas nere genom samordning. En långsiktig planering bör också öka möjligheterna för djurhållare att våga satsa på verksamheten.

De i motionen föreslagna platserna är enligt miljöförvaltningens bedömning alla potentiellt lämpliga för bete. Markerna vid Bällsta gård är dock kategoriserade som slåttermark i stadens underlag, även om bete kan ha likvärdig naturvårdsnytta beroende på platsens särskilda förutsättningar med artsammansättning etc. I Grimsta naturreservat bedömer miljöförvaltningen att ekmiljöerna och del av den öppna gräsmarken vid Tyska botten är bättre lämpade för bete än Grimstafältet.

I reservatens skötselplaner samt i stadens Prioriteringsverktyg för naturvårdsskötsel är potentiella betesytor inlagda.

Ytterligare exempel på underlag är två rapporter från inventeringar med förslag på skötsel av gräsmarkerna i Flatens naturreservat och Nackareservatet.

Olika djurslag lämpar sig bäst i olika miljöer, men framförallt är det viktigt att se till att få ett betestryck som varken är för högt eller lågt. Betesyntans storlek och antalet djur påverkar hur länge djuren kan gå på ett ställe. I Stockholms tätortsnära natur kan det på många ställen vara svårt att stängsla in en tillräckligt stor sammanhängande hage utan att påverka allmänhetens tillgänglighet för mycket. Ett sätt att möjliggöra en längre betessäsong är att flytta djuren mellan olika hagar.

Exempel på ytor lämpade för bete på Järvafältet enligt Stockholm stads prioriteringsverktyg för naturvårdsskötsel

Pågående och planerat bete

I dag går under del av sommarhalvåret betesdjur på några platser i staden, men många andra miljöer skulle också gynnas av bete.

I Igelbäckens kulturresevat betar kor och får i olika omgångar på del av resevatets ängs- och hagmarker. Där anlitar stadens entreprenör en lantbrukare (på Bögs gård i Sollentuna) som kan nyttja ladugårdsbyggnaden vid Hästa gård under vinterhalvåret. Här finns också möjlighet att utöka antalet betade ytor.

I Rågsveds naturreservat har kor och får betat i olika omgångar sedan många år tillbaka, bland annat i Kräppladalen. Olika djurhållare har anlitats. I Älvsjö betar kor på Sjöängen sedan två år tillbaka.

I Sättraskogen har kor betat i ädellövsmiljön vid Sättrastrandsbadet under några år. I år tillkommer en yta vid Mälarhöjdsbadet vilket innebär att korna ska kunna gå ute en längre period. Olika djurhållare har anlitats. Stadsdelsförvaltningen sköter tillsynen i egen regi.

I Flatens naturreservat finns hästbete vid Listudden, Orhems gård och Ekudden. Tidigare har det också gått får där. Betestrycket regleras med hjälp av olika fållor. Flera nya hagar har anlagts under 2024 för kobete vid Ältasjön.

I Nackareservatet i Stockholm har förberedelser utförts för bete vid Lilla Sickla gård.

I Kyrksjölötens naturreservat kommer stadsdelsförvaltningen under sommaren att anlägga en ca 4 ha stor beteshage i en ekmiljö med angränsande gräsmark. Hagen kommer att betas av kor med start i augusti-september i år.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2024 följande.

Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Markus Berensson m.fl. (C), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret instämmer i att den biologiska mångfalden är av stor betydelse och en viktig fråga för staden att arbeta med. I stadens budget för 2024 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda en modell för att stärka de ekologiska värdena och den biologiska mångfalden i staden som helhet. Stadsledningskontoret har anställt en stadsekolog som ska ansvara för detta uppdrag.

Betesdjur på Järvafältet

Trafikkontoret förvaltar sedan 2009 Igelbäckens kulturresevat på Järvafältet. Reservatet består till stor del av betesmarker och vallar för foderskörd, hö och ensilage.

På Järvafältet finns redan idag tätortsnära betesdjur. På markerna betar ett 40-tal kor och kvigor som flyttar mellan olika betesmarker. Varje år upprättas en betesplan som beskriver hur betesdjuren ska rondera betesmarkerna och anpassas till vädret under betessäsongen. Djuren får beta naturligt utan krav på snabb tillväxt. De får inget kraftfoder, vilket medför att utsläpp av CO₂ och metan blir relativt lågt jämfört med annan boskap.

På Järvafältet går också får som betar de lite sämre trädbevuxna hagarna. Djurens främsta syfte på Järvafältet är natur- och landskapsvård, att vara en del av kulturlandskapet, främja den biologiska mångfalden och ge människorna en upplevelse av djur och natur i sin livsmiljö.

Trafikkontoret ser positivt på stadsnära bete på flera platser i staden, under förutsättning att det finns möjligheter att bedriva en god djuromsorg. Betsdjur kräver daglig tillsyn. De djur som betar på Järvafältet tillhör en bonde som i grunden har ett arrende med Sollentuna kommun, och vars djur även betar på stadens del av Järvafältet. Fler tätortsnära betesdjur i staden bygger på att staden kan samverka med någon part som står för djurhållningen, t.ex. bönder, 4H-gårdar eller dylikt.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 augusti 2024 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 juli 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på betesdjur som skötselmetod och ekosystemtjänst och håller i skrivande stund på att införa detta i Kyrksjölötens naturreservat. Förvaltningen har sökt och beviljats medel för uppförandet av en beteshage sommaren 2024. Beteshagen och betesdjuren kommer att vara på plats den 16 augusti.

Området kring Bällsta gård ägs av exploateringskontoret och ska utvecklas med bland annat en friidrottshall. Byggstart planeras till 2025. Området är också delvis utarrenderat till Swedavia. Övriga områden i förslaget förvaltas av andra stadsdelsförvaltningar.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 augusti 2024 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Christina Peterson (C), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har under flera år haft betesdjur på olika platser, bland annat vid Kräppladiket i Rågsveds naturreservat. Syftet är att öppna upp mark som är under igenväxning och skapa förutsättningar för biologisk

mångfald. De senaste åren har förvaltningen haft betesdjur i Rågsveds naturreservat, på Råby Gärde och på Högdalstoppen. På Högdalstoppen fick får beta under säsongen 2022 i syfte att bekämpa invasiva arter, i huvudsak björnloka. I år betar djur i Rågsveds naturreservat och på Råby Gärde.

Förvaltningen är positiv till fler tätortsnära betesdjur. Förvaltningens erfarenhet är att betesdjur ofta är uppskattat av allmänheten. Betesdjur kräver dock en regelbunden tillsyn och det händer att djur försvinner från sina hagar. Hittills har förvaltningen finansierat betesdjuren och dess kringkostnader via medel för biologisk mångfald eller medel för naturreservat. Kostnaden för betesdjur ryms inte inom stadsdelsnämndernas ordinarie driftsbudget. En utökning av betesdjuren kräver omprioriteringar i budgeten eller en särskild satsning/budgetpost.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingsby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2024 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på motionen.

Särskilt uttalande av Linn Bessner (C), se Reservationer m.m.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Betesdjur

Förvaltningen delar uppfattningen att betesdjur är ett positivt inslag i den stadsnära naturen, med stor potential att både gynna den biologiska mångfalden och spara energi, och samtidigt bidra pedagogiskt och öka upplevelsevärdena för besökare. Frågan är inte okomplicerad, då det vid tidigare försök på andra platser inom staden sett att obevakade betesdjur är förknippat med risker för djurvälståndet. På oövervakade, bebyggelsenära platser har det förekommit att djur blivit såväl stulna som plågade och dödade. För att garantera djurens säkerhet behöver platsen väljas med stor omsorg (gärna svårtillgänglig nattetid exempelvis) och personal eller annan övervakning helst finnas tillhands.

Grimsta

Grimstafältet i Råcksta/Vällingby är ett tätortsnära öppet fält inom Grimsta naturreservat. Fältet är idag ett hundrastområde, där det är tillåtet att ha hundar okopplade. Detta gör platsen populär och välfrekventerad av hundägare, men även av invånare utan hund. En inskränkning av hundrastområdet skulle således troligen minska platsens attraktionskraft och värde för en stor grupp invånare.

Hundrastområdet innebär även en intressekonflikt med betesdjurens välfärd, då springande och skällande hundar riskerar att stressa djuren.

På Grimstafältet har Stockholm Vatten och Avfall långtgående planer att anlägga en större damm för rening av dagvatten, just på den yta där djuren antas föreslås.

Grimstafältets öppna karaktär gör platsen lättskött och möjlig att hålla efter med relativt små medel, tillskillnad från skogigare ytor där skötsel kräver mer resurser. Det var på skogiga ytor som naturbete ofta bedrevs förr, eftersom det inte gick att odla där. Det är också där djuren kan bidra med den största nyttan, för ekosystemen såväl som stadsdelsförvaltningarnas ekonomi.

Inom stadsdelsområdet finns även den typen av ytor, exempelvis i naturområdet Lövsta-Kyrkhamn som planeras bli naturreservat. Lövsta-Kyrkhamn ligger lite mer avskilt, vilket har visat sig vara bättre för djurvälferden. Inom området finns dessutom Riddersviks 4H-gård som tidigare visat intresse för att utöka sitt djurbestand till betesdjur. Ett sådant samarbete skulle i teorin kunna erbjuda den personal och övervakning som kan behövas för att garantera djurens säkerhet.

Utbredningen av Lövsta-Kyrkhamns planerade naturreservatet påverkas av planerna för Lövstaverket, varför all utveckling av området just nu är avvaktande.

Sammantaget anser förvaltningen att det är ett positivt förslag, men att föreslagen plats inte är rätt. På sikt föredrar förvaltningen en utveckling med tätortsnära betesdjur inom naturområdet Lövsta-Kyrkhamn.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2024 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen samt justerar beslutet omedelbart.

Reservation av Patrick Amofah (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att införa fler tätortsnära betesdjur men med vissa förbehåll.

På stadsdelsrådets mark sker idag bete i Akalla by som skötselmetod via 4-H gårds verksamhet. Parkmark betas av både hästar, får och getter. Beteshagsområdet innehåller flera fornlämningar och genom bete kan förvaltningen synliggöra dessa utan att fornminnena tar skada av markkompaktering, något som kan ske vid ängsskötsel om tyngre maskiner används.

En förutsättning är att hitta en djurhållare att samarbeta med då egen djurhållning kräver en hel del insatser och investeringar i både byggnader och djur och kräver

kompetens som i dagsläget inte finns inom förvaltningen. Förvaltningen ser behov av ytterligare ekonomisk analys vid ett eventuellt införande.

Lämpliga platser är också viktigt då stora ytor behöver stängslas in och därmed inte längre är tillgängliga för invånare. Investering behövs även för att bygga hagarna.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2024 följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som remissvar på motionen.

Reservation av Alice Vestlin (C), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som remissvar på motionen.

Skärholmens Stadsdelsförvaltning införde betesdjur (nötboskap) i en hage vid Sättrastrandsbadet i Sättraskogens naturreservat 2020. Betesdjuren har därefter återkommit från maj till september 2021, 2022, 2023 och 2024. Utfallet har varit positivt för den biologiska mångfalden, men även blivit mycket uppskattat av medborgarna i stadsdelen.

Det är viktigt att välja plats för betesmarkerna med hänsyn till biologisk mångfald, men också ur säkerhetsperspektiv för att förhindra stöld eller vandalism mot djuren, såsom begränsat antal bilvägar fram till hagen. I Skärholmen har hittills ingen vandalism eller stöld skett mot på betesdjuren.

Förvaltningen har arbetat fram ett fungerande avtal mellan djurhållaren och fastighetsägaren.

Sommaren 2024 öppnas en ny hage för skogsbetande kor vid Mälarhöjdsbadet i Bredäng. Betesdjuren kommer att flyttas mellan de två hagarna (Sättrastrandsbadet och Mälarhöjdsbadet) och beta växelvis på ytorna. Om försöket med två hagar faller väl ut är förvaltningen öppen för fler betande djur i vår stadsdel.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer ärendet som könsneutralt och därför görs ingen vidare jämställdhetsanalys.

Barnkonsekvensanalys

Detta ärende har indirekt och liten påverkan på barn, varvid en vidare analys är
obehövlig.

Namn på nämnden **Namn på nämnden** Skriv eller klista in beslutsmening/ar. **Namn
på förvaltningen** Klistra in eller skriv text – 12 punkter

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Reservation av Ashna Ibrahim (C)

Ashna Ibrahim (C) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Centerpartiet ser positivt på att Miljöförvaltningen delar vår syn på att naturbete införs på fler platser i staden. Att införa fler tätortsnära betesdjur i Stockholm gynnar den biologiska mångfalden och samtidigt skapar uppskattade naturmiljöer för stadens invånare. Erfarenheter från befintliga betesmarker visar på flera miljömässiga och sociala fördelar, och genom att utöka och förbättra dessa områden kan staden ytterligare stärka sin position som en hållbar och naturvänlig urban miljö.

Centerpartiet ser fram emot att den handlingsplan för biologisk mångfald förvaltningen hänvisar till i sitt svar går också från plan till handling.

Trafiknämnden

Reservation av Markus Berensson m.fl. (C)

Att nämnden beslutar att tillstyrka motionen i sin helhet samt att därutöver anföra:

Centerpartiet finner det glädjande att trafikkontoret till stor del delar motionens ingångar. Därtill är vi positiva till det arbetet som lyfts i Järvafältet. Motionen lyfter dock fler platser där det vore lämpligt att utöka initiativen med betande djur, t.ex Bällsta Gård, Grimstafält och Kräppladiket. Dessa platser berörs inte utav trafikkontorets svar. Givet det lyckade utfallet i Järvafältet bör konceptet med tätortsnära betesdjur utökas till fler platser, för att stärka den biologiska mångfalden och ge fler stockholmare en inblick i Sveriges viktiga lantbruk.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Christina Peterson (C)

1. att bifalla motionen,
2. att därutöver anföra följande:

Jag vill tacka förvaltningen för ett positivt svar och uppskattar att stadsdelen har och har haft betesdjur på flera platser. Att betesdjuren gör stor nytta för den biologiska mångfalden är självklar. De betar så att grönområden hålls fria från sly och oönskade växter.

I stället för att betala människor att göra den uppgiften och härma hur betesdjuren naturligt bearbetar natur- och grönområden vill vi införa fler tätortsnära betesdjur som en ekosystemtjänst i staden. I Enskede-Årsta-Vantör gäller det i första hand Kräppladiket i Rågsveds naturreservat.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Linn Bessner (C)

Vi tackar förvaltningen för väldigt positivt svar, det är glädjande att ni delar uppfattningen av att betesdjur är ett positivt inslag och gynnar biologisk mångfald. Vi ser positivt på förvaltningens förslag om plats för detta och ser fram emot betande kossor på det stället inom en snar framtid!

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Patrick Amofah (C)

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet vill tacka förvaltningen för ett positivt svar. Vi vill påminna om att det är viktigt med tätortsnära betesdjur eftersom det bidrar till den biologiska mångfalden. Därför vill Centerpartiet att Stockholms stad satsar på och prioriterar att införa fler tätortsnära betesdjur som ekosystemtjänst i staden. Till exempel Järvafältet är särskilt väl lämpad och ett område som staden borde titta närmare på och kan göra mer.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Alice Vestlin (C)

Att bifalla motionen

Att därutöver anföra följande

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för ett positivt motionssvar.

Skärholmen är en föregångare vad gäller användningen av tätortsnära betesdjur. När Centerpartiet hade ordförandeskapet för stadsdelsnämnden började betesdjur användas i stadsdelen. Det är glädjande att förvaltningen delar vår uppfattning att djuren är ett positivt inslag i stadsmiljön som gynnar den biologiska mångfalden och bidrar till en ökad trivsel för medborgarna.

Vi ser fram emot resultatet från försöket med kossor vid Sättrabadet och Mälarhöjdsbadet, och ser fram emot fler betande kossor i vår stadsdel framöver!